

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
GOSPODARENJA OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Zagreb, listopad 2014.

SADRŽAJ

stranica

Pojmovnik	i
SAŽETAK	ii
PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	5
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	5
GOSPODARENJE OTPADOM	8
Planovi gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	8
Organizirano skupljanje komunalnog otpada	9
Sustav odvojenog prikupljanja otpada	10
Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	14
Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta	16
Uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom	22
Edukacija o gospodarenju otpadom	24
Nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave	24
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM	26
Prilog 1	Zakoni i drugi propisi koji uređuju sustav gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj
Prilog 2	Izvešća o obavljenim revizijama učinkovitosti gospodarenja otpadom

Pojmovnik

biootpad	biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda
biorazgradivi komunalni otpad	otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad
centar za gospodarenje otpadom	sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada
gospodarenje otpadom	djelatnosti skupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima, nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik
građevina za gospodarenje otpadom	građevina za skupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom
građevni otpad	otpad nastao pri gradnji građevina, rekonstrukciji, uklanjanju i održavanju postojećih građevina te otpad nastao od iskopanog materijala
krupni (glomazni) komunalni otpad	predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u okviru usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada
komunalni otpad	otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva
neopasni otpad	otpad koji ne posjeduje nijedno od opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom
neusklađeno odlagalište	odlagalište koje ne ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 104. Zakona o održivom gospodarenju otpadom i određeno je odlukom iz članka 26. stavka 6. Zakona o održivom gospodarenju otpadom
obrada otpada	postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja
odlagalište otpada	građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište)
odvojeno prikupljanje	prikupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada
opasni otpad	otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom
oporaba otpada	svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu
otpad	svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti
pretovarna stanica	građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove uporabe ili zbrinjavanja
proizvodni otpad	otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača
reciklažno dvorište	nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada
recikliranje	svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu, osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje
skupljanje otpada	prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu
termička obrada otpada	postupci spaljivanja, suspaljivanja i drugi postupci obrade otpada kojima se promjenom temperature otpada postiže promjena strukture i svojstva otpada

SAŽETAK

Državni ured za reviziju je obavio 22 revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Predmet revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj je provedba aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom u skladu s Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi revizije bili su ocijeniti provedbu planova gospodarenja otpadom, uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, informacijski sustav gospodarenja otpadom, edukaciju o gospodarenju otpadom te nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Subjekti revizije bili su Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti, Agencija za zaštitu okoliša te sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (20 županija, 127 gradova, 428 općina i Grad Zagreb).

Jedan od najvećih problema zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj je neodgovarajuće gospodarenje otpadom. Sustav gospodarenja otpadom ne funkcionira u potpunosti, između ostalog, i zato što se propisi kojima se utvrđuje gospodarenje otpadom ne provode u cijelosti. Donošenjem Zakona o održivom gospodarenju otpadom u srpnju 2013., u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene su direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te su uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva. Prioritet u sustavu gospodarenja otpadom postaje sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci uporabe te na koncu zbrinjavanje otpada. Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Odgovornost za smanjenje količine odloženog komunalnog otpada je u nadležnosti gradova i općina.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da gospodarenje otpadom nije u cijelosti učinkovito, jer su kod gotovo svih subjekata revizije utvrđene nepravilnosti i propusti u sustavu gospodarenja otpadom. U Istarskoj, Međimurskoj i Primorsko-goranskoj županiji provedene su značajne aktivnosti na uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u dijelu koji se odnosi na izgradnju centara za gospodarenje otpadom, odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, naplatu komunalnih usluga prema količini preuzetog otpada, edukaciju te provedbu sanacije odlagališta.

Revizijom je utvrđeno:

- Pojedine jedinice lokalne samouprave nisu donijele planove gospodarenja otpadom ili ih nisu donijele u propisanom roku, pojedine nisu utvrdile razdoblje za koje se plan donosi ili su donijele plan za razdoblje kraće od šest godina. Planove pojedinih jedinica lokalne samouprave nije usvojilo predstavničko tijelo ili plan nije objavljen u službenom glasilu. Pojedini planovi ne sadrže sve propisane elemente te nisu usklađeni s planom gospodarenja otpadom županije.
- Organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena pojedina naselja na području nekoliko županija.
- Odvojeno prikupljanje otpada manji broj jedinica lokalne samouprave provodi gotovo u cijelosti, veći broj provodi djelomično, a pojedine nisu uvele mjere odvojenog prikupljanja otpada.

Pojedine jedinice lokalne samouprave nisu izgradile reciklažno dvorište na svom području, iako su lokacije za njihovu izgradnju odredile planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima, a pojedine su planirale izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih službenih odlagališta nakon sanacije i zatvaranja, što nisu realizirale.

- Na koncu 2013., ukupno odložene količine otpada veće su za 20,1 % a biorazgradivog komunalnog otpada za 53,5 % od dopuštenih količina utvrđenih europskim direktivama i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Jedinice lokalne samouprave nisu osigurale odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. nije izgrađena nijedna kompostana, iako su pojedine jedinice planirale njihovu izgradnju.
- Uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom ne ostvaruje se u rokovima i u skladu s aktivnostima određenim Strategijom i Planom gospodarenja otpadom. Pojedine županije nisu definirale koncept gospodarenja otpadom te prostornim planom odredile lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom.
- Pojedini gradovi nisu obavljali poslove sanacije odlagališta, a neka odlagališta nisu omeđena ogradom te nemaju idejni ni izvedbeni projekt sanacije. Prikupljena sredstva za sanaciju pojedinih odlagališta nisu utrošena namjenski, nego za druge proračunske potrebe. Na pojedinim odlagalištima ne provode se aktivnosti za smanjenje štetnih utjecaja otpada na okoliš. Utvrđeno je da nije pronađeno rješenje za zbrinjavanje baliranog komunalnog otpada vodeći računa o rizicima za okoliš, klimu i ljudsko zdravlje te o troškovima zbrinjavanja.
- Utvrđeno je da ne postoji učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta na određenom području te nisu dostatne edukacije građana o štetnosti stvaranja divljih odlagališta za okoliš.
- Sanacije 13 lokacija visoko onečišćenih otpadom trebale su biti dovršene do konca 2011. Do konca 2013. sanirano je šest, za dvije se radi dopuna programa sanacije, za četiri sanacija nije započela, a jedna lokacija je prijavljena na sufinanciranje iz fondova Europske unije.
- Pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju Agenciji redovito izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom. Zbog toga podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini nisu potpuni i kvalitetni, a izvješće Agencije ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.
- Većina jedinica lokalne samouprave provodi edukacije stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ali ne u dovoljnoj mjeri.
- Do konca 2013., Ministarstvo nije podnijelo Vladi Republike Hrvatske izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom te nije donijelo Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015.
- Pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nisu donosile izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom, a pojedine nisu donijele za sve godine. Navedena izvješća sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, ali ne sadrže financijske i količinske pokazatelje. Većina gradova i općina te manji broj županija, nije dostavljao izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji ili ih nisu dostavljali u roku.

Subjektima revizije daju se sljedeće preporuke:

- Donositi propisane planove gospodarenja otpadom i objavljivati ih u službenom glasilu.
- Provoditi aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada.
- Poduzimati aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima, te time ostvarili ciljevi i poštivali rokovi utvrđeni propisima i preuzetim međunarodnim obvezama.
- Ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom te izgradnju građevina za gospodarenje otpadom (uspostavljanje regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, izgradnja pretovarnih stanica, reciklažnih dvorišta i kompostana).
- Poduzimati aktivnosti za provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta u skladu s propisanim rokovima, a vezano uz izgradnju i otvaranje centara za gospodarenje otpadom.
- Uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje divljih odlagališta otpada.
- Ubrzati provedbu sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom koje su određene kao prioritetne aktivnosti u sustavu gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i zdravlja ljudi.
- Pravodobno osiguravati podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.
- Poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Provoditi edukacije stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada i drugim aktivnostima o gospodarenju otpadom.
- Sastavljati izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.

Ocijenjeno je da bi se prihvaćanjem i provedbom danih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području županija, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/14-10/58

URBROJ: 613-01-01-14-1

Zagreb, 31. listopada 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
GOSPODARENJA OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Državni ured za reviziju je obavio 22 revizije učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. Obavljena je revizija provedbe Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u Ministarstvu zaštite okoliša i prirode (dalje u tekstu: Ministarstvo), Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) i Agenciji za zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Agencija) te revizije gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (21 revizija - 20 županija i Grad Zagreb).

Revizije su obavljene na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 17. prosinca 2013. do 22. listopada 2014.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je provedba aktivnosti tijela nadležnih za uspostavu sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u skladu s Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj te provedba aktivnosti nadležnih tijela vezano uz provedbu planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Republika Hrvatska se na temelju Direktive Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. o odlagalištu otpada (Council directive 1999/31/EC of 26 April 1999 on the landfill of waste), Odluke Vijeća od 13. rujna 2004. o principima, prioritetima i uvjetima europskog partnerstva s Republikom Hrvatskom (Council Decision 2004/648/EC of 13 September 2004 on the principles, priorities and conditions contained in the European Partnership with Croatia), Odluke Vijeća od 20. veljače 2006. o načelima, prioritetima i uvjetima koji su sadržani u Pristupnom partnerstvu s Hrvatskom i kojom se opoziva Odluka 2004/648/EZ (Council Decision of 20 February 2006 on the principles, priorities and conditions contained in the Accession Partnership with Croatia and repealing Decision 2004/648/EC) (2006/145/EZ), Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i ukidanju određenih direktiva (Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council on waste and repealing certain Directives) te Ugovora država članica i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji iz prosinca 2011., obvezala postupati u skladu s preuzetim međunarodnim obvezama.¹

Način gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj od prosinca 2004. do srpnja 2013. bio je uređen Zakonom o otpadu. Prema odredbama navedenog Zakona, planski dokumenti gospodarenja otpadom su Strategija i Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, županijski planovi

gospodarenja otpadom i plan gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu, gradski odnosno općinski planovi gospodarenja otpadom te planovi gospodarenja otpadom proizvođača otpada.

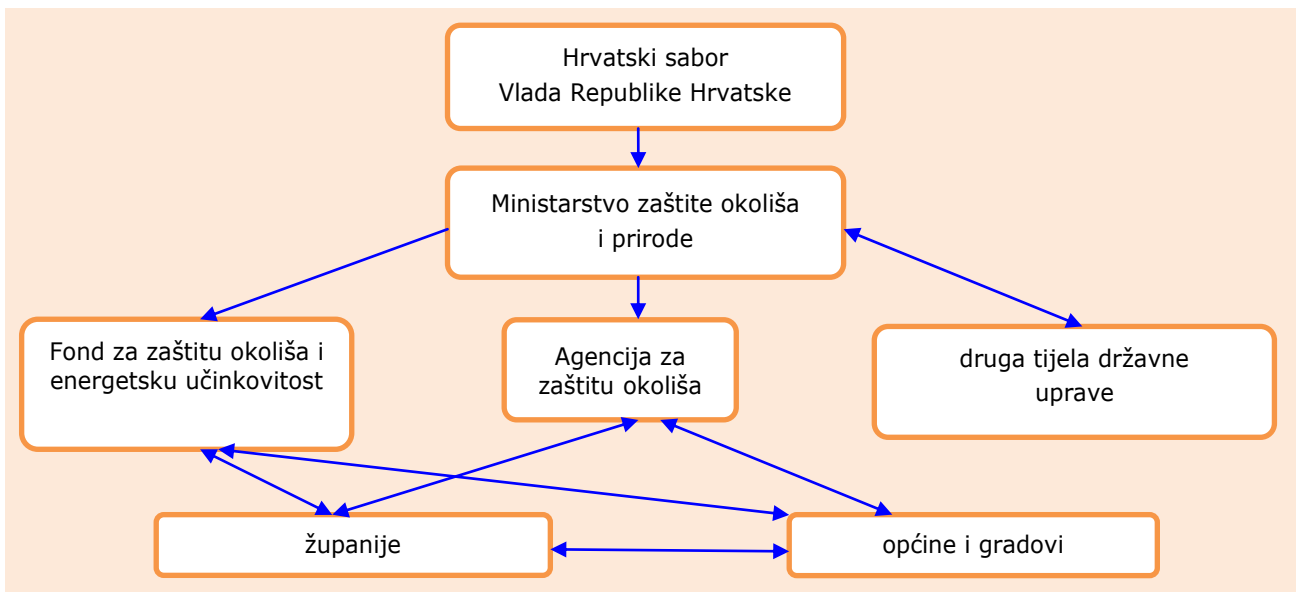
Hrvatski sabor je u listopadu 2005. donio Strategiju, čija je svrha uspostaviti okvir unutar kojeg će Republika Hrvatska smanjiti količinu otpada kojeg proizvodi, a proizvedenim otpadom održivo gospodariti. Strategija sadrži ocjenu postojećeg stanja, osnovne ciljeve i mjere za gospodarenje otpadom, mjere za gospodarenje opasnim otpadom te smjernice za uporabu i zbrinjavanje otpada. Strategijom su utvrđeni strateški i kvantitativni ciljevi te predložene mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. Također je utvrđeno da se strateški ciljevi ostvaruju putem planova gospodarenja otpadom, a učinkovitost se nadzire pomoću skupa pokazatelja za područje otpad. Određeni su sudionici u sustavu gospodarenja otpadom i njihove najvažnije zadaće. Strategija je dugoročni dokument koji pretpostavlja stalno praćenje postavljene vizije te, prema potrebi, podliježe reviziji i promjenama.

Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2007. - 2015., donesen je u srpnju 2007., a izmjene i dopune navedenog Plana u studenome 2010. i ožujku 2011. Osnovna zadaća navedenog Plana je organizirati provedbu glavnih ciljeva Strategije postavljene za razdoblje 2005. - 2025., putem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, sanacije „crnih točaka“, razvoja i uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom te uspostave potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom. Plan gospodarenja otpadom sadrži vrste, količine i porijeklo otpada kojim treba gospodariti te uvjete gospodarenja posebnim kategorijama otpada. Također sadrži lokacije i rokove za izgradnju građevina i uređaja za uporabu i zbrinjavanje otpada, tehničke zahtjeve navedenih građevina te procjenu i izvore sredstava za provođenje ciljeva.

¹ U prilogu 1 su navedeni zakoni i drugi propisi koji uređuju sustav gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Nadležna tijela u sustavu gospodarenja otpadom na državnoj i lokalnoj razini, koja su određena Strategijom, navode se u grafičkom prikazu u nastavku.

Grafički prikaz broj 1: Nadležna tijela u sustavu gospodarenja otpadom

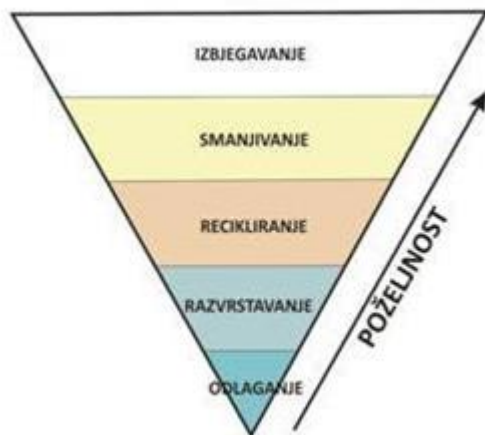
Planom je određen vremenski okvir uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom i donošenja županijskih planova i plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu do konca 2007., županijskih i regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te godišnje izvještavanje do konca 2015.

Prema odredbama Zakona o otpadu, Republika Hrvatska je odgovorna za gospodarenje opasnim otpadom i spaljivanje otpada, županije i Grad Zagreb su odgovorni za gospodarenje svim vrstama otpada, osim opasnog te gradovi i općine za gospodarenje komunalnim otpadom. Gospodarenje otpadom i učinkovitost gospodarenja otpadom osiguravaju Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo donošenjem propisa i strateško-planskih dokumenata. Ministarstvo obavlja upravni i inspekcijski nadzor nad primjenom propisa. Provedbena tijela na državnoj razini su Agencija i Fond. Na regionalnoj razini za gospodarenje otpadom su odgovorne županije odnosno Grad Zagreb, a na lokalnoj razini gradovi i općine. Nadležno upravno tijelo

županije odnosno Grada Zagreba i nadležni upravni odjeli gradova i općina, koji obavljaju poslove vezane uz gospodarenje otpadom te poslove zaštite okoliša, dužni su na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom.

Jedinice lokalne samouprave su odgovorne za gospodarenje komunalnim otpadom, koji Zakon o otpadu utvrđuje kao otpad iz kućanstava te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava. Do srpnja 2013., djelatnosti skupljanja i odvoza komunalnog otpada na uređena odlagališta i odlaganje komunalnog otpada na odlagališta komunalnog otpada te saniranje i zatvaranje odlagališta na temelju posebnih propisa, bile su uređene kao komunalne djelatnosti odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbama članaka 4. i 11. navedenog Zakona, ove djelatnosti su mogla obavljati trgovačka društva koje osniva jedinica lokalne samouprave, javne ustanove ili službe - vlastiti pogoni koje osniva jedinica lokalne samouprave te pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji. Prema odredbama članka 16. navedenog Zakona, predstavničko tijelo jedinice lokalne

samouprave je obvezno donijeti odluku o komunalnom redu kojom se, između ostalog, propisuju i odredbe o skupljanju, odvozu i postupanju sa skupljenim komunalnim otpadom. Sredstva za obavljanje ovih djelatnosti, prema odredbama članaka 20. i 21. navedenog Zakona, osiguravaju se iz cijene komunalne usluge. Visinu cijene, način obračuna i način plaćanja određuje isporučitelj usluge, uz prethodnu suglasnost jedinice lokalne samouprave na području koje se isporučuje usluga, a obveznik plaćanja je vlasnik ili korisnik nekretnine. Prema odredbi članka 17. Zakona o otpadu, troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstava otpada uz primjenu načela „onečišćivač plaća“, a Grad Zagreb te gradovi i općine za komunalni otpad iz kućanstava kao kriterij količine mogu primijeniti jedinicu mase, obujam otpada ili broj članova kućanstava.

Zakon o otpadu je prestao važiti 23. srpnja 2013. stupanjem na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom, kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene direktive Europske unije u vezi sprječavanja i kontrole onečišćenja, odlaganja otpada, postupanja s pojedinim vrstama otpada te uspostavljena pravila i metode izračuna za provjeru poštivanja ciljeva.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, prioritet je sprječavanje nastanka otpada, zatim priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i drugi postupci uporabe poput energetske uporabe te na koncu zbrinjavanje otpada.

Uvodi se primarna selekcija otpada na kućnom pragu te naplata po količini preuzetog otpada ili obujmu posude. Gradovi i općine su odgovorni za smanjenje količine odloženog otpada i smanjenje količine odloženog biorazgradivog otpada, te su dužni osigurati posebne spremnike i izgraditi reciklažna dvorišta kao i educirati građane o primarnoj selekciji otpada.

Odredbama članka 187. Zakona o održivom gospodarenju otpadom prestale su važiti odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu u odnosu na djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada na određena odlagališta i djelatnost odlaganja komunalnog otpada. Trgovačka društva, javne ustanove i službe - vlastiti pogoni koje su osnovale jedinice lokalne samouprave i koje su do dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom obavljale navedene djelatnosti, nastavljaju obavljati te djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, do donošenja odluke o dodjeli obavljanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odnosno donošenja odluke o davanju koncesije u skladu s odredbama članka 31. stavaka 2. i 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Odluke o obveznom korištenju usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada i cjenici za komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na određena odlagališta i odlaganje komunalnog otpada, doneseni prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, primjenjuju se do donošenja odluka o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada i cjenika donesenih prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Ciljevi revizije bili su:

- ocijeniti provedbu Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
- ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada
- ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom
- ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta
- ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom
- ocijeniti edukaciju o gospodarenju otpadom
- ocijeniti nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno razdoblje od donošenja Plana gospodarenja otpadom (srpanj 2007.) do konca prosinca 2013.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, planovi gospodarenja otpadom, izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, podaci Agencije i Fonda te drugi podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- ✓ proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi o gospodarenju otpadom te interni akti i stručni članci
- ✓ analiziran je Plan gospodarenja otpadom te planovi gospodarenja

- otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
- ✓ analizirana su izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom
- ✓ analizirana su izvješća i programi rada Agencije i Fonda
- ✓ analizirani su upitnici te provjerene odluke, planovi i druga izvješća
- ✓ ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te internih akata
- ✓ obavljani su razgovori s odgovornim osobama te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa, te su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Provodi li se Plan gospodarenja otpadom, je li donesen u skladu sa Strategijom te prati li se njegova provedba?
- Jesu li županije, gradovi i općine donijele planove gospodarenja otpadom te jesu li doneseni planovi u skladu sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom?
- Provode li se planovi gospodarenja otpadom županija, gradova i općina te prati li se njihova provedba?
- Provode li se mjere odvojenog prikupljanja otpada?
- Provode li se aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom?
- Provode li se aktivnosti sanacije i zatvaranja odlagališta te provode li se u skladu s Planom gospodarenja otpadom?

- Je li uspostavljen informacijski sustav gospodarenja otpadom na razini Republike Hrvatske te informacijski sustav na razini županija, gradova i općina za praćenje podataka u okviru sustava gospodarenja otpadom?
- Je li uspostavljen nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave?

Pravni i institucionalni okvir te kriteriji za ocjenu učinkovitosti provedbe planova gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj

Pravni i institucionalni okvir		Kriteriji
1	2	3
Strategija gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	<ul style="list-style-type: none"> - provodi, koordinira i potiče provedbu mjera određenih Strategijom - nadzire ostvarivanje Strategije putem planova gospodarenja otpadom i sustava praćenja (pokazatelji) - dokumentima prostornog uređenja utvrđuje prijedlog lokacija za građevine i postrojenja u sustavu gospodarenja otpadom - potiče i povezuje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i gradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom - provodi inspekcijski nadzor
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	<ul style="list-style-type: none"> - financira programe sanacije odlagališta otpada, izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada i iskorištavanja vrijednih svojstava otpada - financira sanaciju odlagališta otpada - potiče čistiju proizvodnju odnosno izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i emisija u proizvodnom procesu - potiče iskorištavanje otpada u svrhu proizvodnje sirovina i novih proizvoda - potiče izradu obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa, projekata i drugih aktivnosti
	Agencija za zaštitu okoliša	<ul style="list-style-type: none"> - izrađuje pouzdanu bazu podataka o vrstama, količinama, mjestima nastanka i odlaganja svih vrsta otpada - priprema podatke za izradu izvješća o gospodarenju otpadom kao sastavnog dijela izvješća o stanju okoliša - prikuplja planove gospodarenja otpadom - poboljšava sustav prikupljanja podataka i izvještavanja o gospodarenju otpadom - vodi i unaprjeđuje informacijski sustav zaštite okoliša s informacijskim sustavom gospodarenja otpadom - potiče smanjenje nastanka otpada - osigurava pristup podacima i informacijama široj javnosti
	Jedinica područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> - donosi županijski plan gospodarenja otpadom usklađen s državnim planom gospodarenja otpadom, u suradnji s gradovima i općinama - prostornim planom utvrđuje lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom - uspostavlja županijski centar za gospodarenje otpadom u dogovoru s općinama i gradovima, uz mogućnost udruživanja s drugim županijama - provodi sanaciju i zatvaranje odlagališta u skladu s planom gospodarenja otpadom i uz sufinanciranje - prikuplja i dostavlja podatke u skladu s propisima - sustavno educira i informira upravna tijela i stanovništvo
	Jedinica lokalne samouprave	<ul style="list-style-type: none"> - donosi plan gospodarenja otpadom usklađen s državnim planom gospodarenja otpadom - prostornim planom utvrđuje lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom

Pravni i institucionalni okvir		Kriteriji
1	2	3
		<ul style="list-style-type: none"> - organizira prikupljanje i sigurno odlaganje komunalnog otpada u skladu sa standardima i planom gospodarenja otpadom - omogućuje odvojeno prikupljanje sekundarnih sirovina i biootpada te organizira prijevoz do centara za gospodarenje otpadom - prikuplja i dostavlja podatke u skladu s propisima - sustavno educira i informira upravna tijela i stanovništvo
Zakon o održivom gospodarenju otpadom	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	<ul style="list-style-type: none"> - donosi Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. do konca 2013. - poduzima aktivnosti za izradu novog Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, koji treba biti donesen do konca 2014. - podnosi Vladi Republike Hrvatske trogodišnje izvješće o izvršenju utvrđenih obveza, ostvarenja ciljeva i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj - provodi nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom - provodi nadzor nad radom Agencije - provodi inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o održivom gospodarenju otpadom putem inspektora zaštite okoliša - vodi očevidnike za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom
	Agencija za zaštitu okoliša	<ul style="list-style-type: none"> - jednom godišnje objavljuje objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom na svojim mrežnim stranicama - u informacijski sustav unosi podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom, podatke o lokacijama odbačenog otpada, provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, građevinama za gospodarenje otpadom i druge podatke - pravodobno i cjelovito prikuplja i unosi podatke u informacijski sustav - izrađuje izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša - provodi koordinaciju izvješćivanja o provedbi europskih direktiva i drugih propisa Europske unije iz područja gospodarenja otpadom - izvješćuje Europsku komisiju o ostvarivanju propisanih ciljeva i razlozima neostvarenja ciljeva s prijedlogom akcija koje će se poduzeti
	Jedinica područne (regionalne) samouprave	<ul style="list-style-type: none"> - dostavlja godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama - obvezna u dokumentima prostornog uređenja odrediti područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom u roku godine dana od dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom
	Jedinica lokalne samouprave	<ul style="list-style-type: none"> - plan gospodarenja otpadom sadrži najmanje analizu i ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na svom području, podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno prikupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada, postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom, lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju, izobrazno-informativnim aktivnostima i akcijama prikupljanja otpada, mjere prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog

Pravni i institucionalni okvir		Kriteriji
1	2	3
		<p>komunalnog otpada, mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike te glomaznog otpada i druge podatke</p> <ul style="list-style-type: none"> - na prijedlog plana gospodarenja otpadom je dužna ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša, a Grad Zagreb prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva - nacrt plana gospodarenja otpadom se objavljuje radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti - dostavlja godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu - donosi odluku o prikupljanju miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada - osigurava funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta odnosno mobilne jedinice na svom području - osigurava pristupačni prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta i mobilne jedinice svim stanovnicima - obvezna u dokumentima prostornog uređenja odrediti područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom u roku godine dana od dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom

GOSPODARENJE OTPADOM

Planovi gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prema odredbama članka 99. i 100. Zakona o otpadu, županije i Grad Zagreb su bili obvezni donijeti planove gospodarenja otpadom i osigurati provedbu mjera gospodarenja posebnim kategorijama otpada do 1. listopada 2005., a gradovi i općine su bili obvezni donijeti planove do 30. prosinca 2005. Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj utvrđen je rok donošenja županijskih planova i plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu do konca 2007., dok rok za gradove i općine nije naveden.

Do konca 2013. plan gospodarenja otpadom su donijele sve županije te 96 gradova i 308 općina.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne samouprave nisu donijele planove gospodarenja otpadom ili nisu donijele u propisanom roku, pojedine nisu utvrdile razdoblje na koje se plan donosi ili su donijele plan za razdoblje kraće od šest godina. Nadalje, planove pojedinih jedinica lokalne samouprave nije usvojilo predstavničko tijelo jedinice ili jedinice nisu objavile plan u službenom glasilu, pojedini planovi ne sadrže neke propisane elemente te nisu usklađeni s planom gospodarenja otpadom županije.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinice područne (regionalne) samouprave više nemaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom, a jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb imaju obvezu donošenja plana gospodarenja otpadom.

Na prijedlog plana gospodarenja otpadom, jedinice lokalne samouprave su obvezne ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša odnosno nadležnog ministarstva za prijedlog plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba. Plan donosi predstavničko tijelo za razdoblje šest godina te se objavljuje u službenom glasilu jedinice. Odredbama navedenog Zakona je propisano da postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom, doneseni na temelju Zakona o otpadu, ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom. Također je određeno da je Vlada Republike Hrvatske obvezna donijeti novi Plan gospodarenja otpadom za slijedeće šestogodišnje razdoblje do 31. prosinca 2014. U vrijeme obavljanja revizije, izrada Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj je u tijeku.

Državni ured za reviziju predlaže Gradu Zagrebu i jedinicama lokalne samouprave, donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom te na prijedlog plana gospodarenja otpadom u Gradu Zagrebu ishoditi prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva odnosno na prijedlog plana gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Također, predlaže plan gospodarenja otpadom objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Nadalje, predlaže jedinicama lokalne samouprave koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, uskladiti navedeni plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da u skladu s odredbom članka 23. stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, više jedinica lokalne i

područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom. U skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona, više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza, između ostalog, i obveze koja se odnosi na donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave.

Organizirano skupljanje komunalnog otpada

Odredbama Zakona o otpadu je propisano da su na regionalnoj razini za gospodarenje otpadom nadležna upravna tijela županija odnosno Grada Zagreba te općina i gradova koja obavljaju poslove u području zaštite okoliša. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je dužna na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom.

Prema Strategiji, organiziranim skupljanjem komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj je u 2005. obuhvaćeno 80,0 % stanovništva, te je planirano da će do konca 2010. biti obuhvaćeno 85,0 % stanovništva, 90,0 % do konca 2015. i 99 % do konca 2025. Udjel stanovništva obuhvaćen organiziranim skupljanjem komunalnog otpada od 2007. do konca 2012. se povećavao. Koncem 2007. bio je 90,0 %, a koncem 2012. bio je 99,0 %. Iz navedenih podataka proizlazi da je stanovništvo u Republici Hrvatskoj gotovo u cijelosti obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada. Ako se ovi podaci usporede s podacima iz Plana gospodarenja otpadom, vidljivo je da je cilj obuhvata stanovništva organiziranim skupljanjem komunalnog otpada u 2015. od 90,0 % ispunjen 2007.

Revizijom je utvrđeno da organiziranim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada nisu obuhvaćena pojedina naselja na području Ličko-senjske, Varaždinske, Međimurske, Požeško-slavonske te Krapinsko-zagorske županije, prvenstveno zbog nepristupačnosti objekata ili velike udaljenosti od drugih naselja te malog broja stanovnika, zbog čega skupljanje i odvoz komunalnog otpada nije ekonomski isplativ.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave poduzimati mjere kako bi skupljanjem i odvozom komunalnog otpada na području gradova i općina bila obuhvaćena sva naselja i svi korisnici usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.

Sustav odvojenog prikupljanja otpada

Obveza uspostave sustava odvojenog prikupljanja otpada u Republici Hrvatskoj je utvrđena propisima Europske unije, Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, odredbama Zakona o otpadu i Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Odredbama Zakona o otpadu je bilo propisano da planovi gospodarenja otpadom županije, Grada Zagreba, gradova i općina moraju sadržavati mjere iskorištavanja vrijednih svojstava otpada i mjere odvojenog prikupljanja otpada, a općine i gradovi su dužni međusobno surađivati i uz koordinaciju županije osigurati provedbu propisanih mjera.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Navedenim Zakonom je određen rok do 1. siječnja 2015. kada je Republika Hrvatska obvezna putem nadležnih tijela osigurati odvojeno prikupljanje otpada te rok do 1. siječnja 2020. za pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje pojedinih vrsta otpada.

Poslove skupljanja otpada na području županija obavljaju komunalna društva (u vlasništvu ili suvlasništvu jedinica lokalne samouprave) u skladu s odlukama o povjeravanju poslova komunalnim društvima te koncesionari u skladu s odlukama o dodjeli koncesija.

S komunalnim društvima i koncesionarima su zaključeni ugovori. Sve jedinice lokalne samouprave su odlukama o komunalnom redu i drugim odlukama propisale obvezatno

korištenje komunalne usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada na svom području.

Revizijom je utvrđeno da u pojedinim jedinicama lokalne samouprave komunalnu djelatnost skupljanja i odvoza komunalnog otpada obavlja vlastiti pogon. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji.

Također, revizijom je utvrđeno da manji broj jedinica lokalne samouprave gotovo u cijelosti provodi odvojeno prikupljanje otpada, veći broj provodi djelomično, a pojedine nisu uvele mjere odvojenog prikupljanja otpada. U svrhu uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te poticanja odvojenog prikupljanja otpada, Fond sufinancira jedinicama lokalne samouprave nabavu razne komunalne opreme (posude za odvojeno prikupljanje otpada, kante, kontejneri, kućni komposter) i komunalnih vozila te izgradnju reciklažnih dvorišta te su pojedine jedinice lokalne samouprave nabavljale komunalnu opremu i vozila putem Fonda.

Odredbama članka 28. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, koji je donesen u srpnju 2013., propisana je obveza jedinice lokalne samouprave da na svom području osigura, između ostalog, javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada. Način izvršavanja navedene obveze je propisan odredbama članka 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da ispunjenje navedene obveze mogu sporazumno zajednički organizirati u skladu s odredbom članka 28. stavak 2. navedenog Zakona.

Cijena usluge skupljanja i odvoza komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave se obračunava prema cjeniku komunalnog društva odnosno koncesionara. Na cjenik su pribavljene suglasnosti jedinice lokalne samouprave, a cijena se obračunava prema površini prostora, broju članova kućanstava, količini odnosno obujmu kante i kontejnera ili paušal za sve korisnike jednako. Na utvrđivanje cijene utječe broj odvoza i broj članova kućanstava.

Odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da je davatelj usluge dužan korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada masa predanog otpada ili obujam spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Predlaže obavljati navedene usluge na temelju odgovarajućih dozvola, putem trgovačkog društva, javne ustanove ili pravne/fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji i u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i internim aktima. Predlaže provoditi aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, čime bi se povećale količine odvojeno prikupljenog, recikliranog i obrađenog komunalnog otpada.

Odredbama članka 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otpadu je propisano da su Grad Zagreb, grad i općina dužni na svom području osigurati izgradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom do 31. prosinca 2008. Također, dužni su osigurati izgradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta za građevinski otpad do roka određenog posebnim propisom.

Odredbama članka 35. navedenog Zakona je propisano da jedinica lokalne samouprave koja ima manje od 1 500 stanovnika, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati na svom području mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem, jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1 500 stanovnika dužna je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište i još po jedno na svakih idućih 25 000 stanovnika, a ako ima više od 100 000 stanovnika najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30 000 stanovnika, dok je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište dužna osigurati mobilnu jedinicu koja se smatra reciklažnim dvorištem. Grad Zagreb je dužan osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti.

Također, jedinica lokalne samouprave je dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koja su uspostavljena reciklažna dvorišta odnosno mobilne jedinice. Nadalje, propisano je da je jedinica lokalne samouprave dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku godine dana od dana stupanja na snagu navedenog Zakona, odnosno do srpnja 2014.

Revizijom je utvrđeno da pojedini gradovi i općine nisu izgradili nijedno reciklažno dvorište na svom području, iako su lokacije za njihovu izgradnju odredili planovima gospodarenja otpadom i prostornim planovima, pojedini gradovi i općine su planirali izgradnju reciklažnog dvorišta na prostoru postojećih službenih odlagališta komunalnog otpada nakon sanacije i zatvaranja što nisu mogle realizirati, jer kasni izgradnja centra za gospodarenje otpadom. Grad Zagreb ima 17 gradskih četvrti u kojima je do srpnja 2014. trebao osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti.

Do konca 2013. u Gradu Zagrebu je izgrađeno pet reciklažnih dvorišta i četiri zelena otoka.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom uvrstiti kao prioritetne projekte izgradnje komunalne infrastrukture te predlaže Gradu Zagrebu osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti. Predlaže se osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koja su uspostavljena reciklažna dvorišta.

Strategijom su određene količine odvojeno prikupljenog i recikliranog komunalnog otpada i odloženog komunalnog otpada u odnosu na ukupno skupljene količine komunalnog otpada te količine odloženog biorazgradivog komunalnog otpada po pojedinim godinama u odnosu na 1997., uzimajući u obzir propise Europske unije i obveze preuzete ugovorom o pristupanju Europskoj uniji.

Količina odvojeno prikupljenog i recikliranog komunalnog otpada na koncu 2010. je 68 947 t ili 4,2 %, u 2011. se povećala na 136 955 t ili 8,3 %, a u 2012. na 247 026 t ili 14,8 % u odnosu na ukupno skupljene količine komunalnog otpada. Vidljiv je značajan porast količine odvojeno prikupljenog i recikliranog komunalnog otpada svake godine. Usporedbom ostvarenih udjela odvojeno prikupljenog i recikliranog komunalnog otpada s udjelima planiranim Strategijom, vidljivo je da cilj u 2010. nije bio ispunjen s obzirom da je za 2010. planirani udjel iznosio 8,0 %, a ostvareno je 4,2 %.

Za 2015. planirani udjel iznosi 12,0 %, ali je već 2012. cilj ispunjen, jer ostvareni udjel na koncu 2012. iznosi 14,8 %. Navedeni udjel

odvojeno prikupljenog otpada značajno povećava odvojeno prikupljeni komunalni otpad koji potječe iz uslužnog sektora (uređi, škole i slično), dok se manji dio odnosi na kućanstva.

<http://www.zvono.eu/portal/na-sva-zvona/vijesti/9774>

Količina odloženog komunalnog otpada na koncu 2010. je iznosila 1 600 836 t ili 98,2 %, u 2011. se smanjila na 1 565 934 t ili 95,2 %, a u 2012. na 1 379 273 t ili 82,6 % u odnosu na ukupno skupljeni komunalni otpad. Vidljivo je da se odložene količine komunalnog otpada nedovoljno smanjuju svake godine. Ako se navedene količine usporede s količinama planiranim Strategijom, vidljivo je da cilj u 2010. nije bio ispunjen, jer je za 2010. udjel odloženog komunalnog otpada planiran najviše do 80,0 %, a ostvaren 98,2 %. U 2012. je smanjen na 82,8 %, dok bi do 2015. udjel trebao iznositi 68,0 %.

U tablici broj 1, daju se podaci o odloženim količinama komunalnog otpada na službenim odlagalištima, u 2011., 2012. i 2013., po županijama, prema Izvješću Agencije o komunalnom otpadu za 2011. i 2012. te prema neverificiranim podacima županija za 2013.

Tablica broj 1

**Odložene količine komunalnog otpada na službenim odlagalištima
u 2011., 2012. i 2013., po županijama**

Redni broj	Županija	Broj službenih odlagališta	Količina komunalnog otpada odložena na odlagalište (u t)		
			2011.	2012.	2013.
	1	2	3	4	5
1.	Zagrebačka	7	50 293	50 512	47 501
2.	Krapinsko-zagorska	6	18 611	19 678	18 035
3.	Sisačko-moslavačka	10	59 254	54 841	49 728
4.	Karlovačka	7	44 813	40 026	36 850
5.	Varaždinska	5	17 082	26 161	21 593
6.	Koprivničko-križevačka	14	19 639	18 838	18 118
7.	Bjelovarsko-bilogorska	6	31 833	39 053	39 690
8.	Primorsko-goranska	10	116 521	73 706	76 298
9.	Ličko-senjska	11	29 394	22 556	21 506
10.	Virovitičko-podravaska	4	27 432	24 262	24 865
11.	Požeško-slavonska	2	13 533	13 176	13 170
12.	Brodsko-posavska	4	64 678	36 063	39 542
13.	Zadarska	11	88 705	83 438	85 842
14.	Osječko-baranjska	9	74 765	87 677	91 891
15.	Šibensko-kninska	6	51 810	48 637	47 803
16.	Vukovarsko-srijemska	6	55 379	54 487	56 559
17.	Splitsko-dalmatinska	15	225 681	214 176	213 540
18.	Istarska	7	117 491	107 379	97 287
19.	Dubrovačko-neretvanska	8	56 011	58 254	53 568
20.	Međimurska	2	14 662	13 362	12 815
21.	Grad Zagreb	1	388 347	292 991	267 226
	Ukupno	151	1 565 934	1 379 273	1 333 427

Ugovorom o pristupanju Europskoj uniji Republika Hrvatska se obvezala osigurati postupno smanjivanje otpada odloženog na postojeća neusklađena odlagališta.

Određeno je da će odlagati do 31. prosinca 2013. najviše do 1 710 000 t, do 31. prosinca 2014. do 1 410 000 t, do 31. prosinca 2015. do 1 210 000 t, do 31. prosinca 2016. do 1 010 000 t, a do 31. prosinca 2017. najviše do 800 000 t. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom su propisane istovjetne odredbe te je propisano da je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj zabranjeno nakon 31. prosinca 2017. Ukupno odložene količine svih vrsta otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2010. iznose 1 995 954 t, na koncu 2011. iznose 2 032 808 t, na koncu 2012. iznose 1 934 684 t, a na koncu 2013. iznose 2 054 218 t. Iz navedenog proizlazi da je u 2013. došlo do malog povećanja ukupno odloženih količina otpada na odlagalištima u odnosu na 2012. te su količine gotovo nepromijenjene kroz posljednje četiri godine.

Odložene količine svih vrsta otpada na odlagalištima su veće od planiranih i dopuštenih za 344 218 t ili 20,1 % na koncu 2013.

Količina odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima je na koncu 2011. iznosila 937 377 t, na koncu 2012. je 892 049 t, a na koncu 2013. je 870 434 t. Navedena količina u 2013.² je za 303 303 t ili 53,5 % veća od dopuštene europskim direktivama i odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

² Podaci o količini biorazgradivog otpada za 2013. su preuzeti iz Izvješća Agencije o odlaganju biorazgradivog otpada i odlagalištima iz travnja 2014. upućenog Ministarstvu na ovjeru. Za odlagalište koje nije prijavilo podatke, količine su izračunane na temelju prijave u Registar onečišćavanja okoliša, a za dva odlagališta koja nisu prijavila podatke za oba polugodišta na način da se količina prijavljena za jedno polugodište zbrojila u istom iznosu i za drugo polugodište.

Također, navedenim propisima je određena najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada, koja se godišnje može odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. i iznosi 567 131 t ili 75,0 % do 31. prosinca 2013., do 31. prosinca 2016. iznosi 378 088 t ili 50,0 %, te 264 661 t 35,0 % do 31. prosinca 2020. Vidljivo je da su količine biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima i dalje znatno veće od dopuštenih količina. Količina biorazgradivog otpada bi se značajnije smanjivala, da su gradovi i općine osigurali odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te njegovo kompostiranje. Do konca 2013. nije izgrađena nijedna kompostana, iako su pojedine jedinice lokalne samouprave planirale njihovu izgradnju.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjenja količine biorazgradivog otpada koji se odlaze na odlagališta. Predlaže koordinirati aktivnosti tijela u postupku kompostiranja biootpada, odnosno usporedno razvijati sustav skupljanja komunalnog biootpada i osiguranje infrastrukture za kompostiranje, u svrhu učinkovitog trošenja sredstava.

Prema podacima Agencije, ukupne količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u Republici Hrvatskoj na koncu 2013. veće su od dopuštenih. Prema zakonodavstvu Europske unije, moguće su visoke kazne u slučaju kada najveća dopuštena masa otpada na svim odlagalištima premašuje utvrđena ograničenja.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u županijama i Gradu Zagrebu, čime bi se smanjila količina otpada

na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Strateški cilj razvitka infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je planirano ostvariti putem usklađivanja hrvatske regulative i informacijskog sustava s propisima Europske unije, gradnjom infrastrukturnih građevina i postrojenja, izradom programa gradnje i standarda građevina i postrojenja i njihovim unošenjem u prostorne planove, gospodarenjem neopasnim, inertnim i opasnim otpadom te edukacijom upravnih struktura, stručnjaka i javnosti.

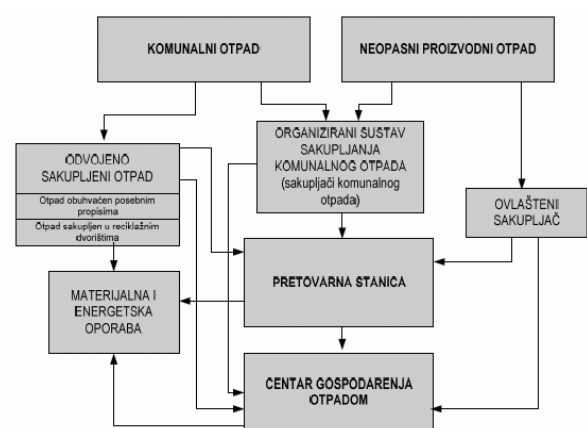
Planom gospodarenja otpadom je određen način uspostave centara za gospodarenje otpadom, međutim navedeni Plan je sastavljen na temelju prijedloga planova gospodarenja otpadom županija i Grada Zagreba koji u pojedinim slučajevima nisu definirali koncept gospodarenja komunalnim i proizvodnim otpadom ili odredili konačnu lokaciju centara za gospodarenje otpadom u prostorno-planskoj dokumentaciji. Kako bi bilo moguće planirati financiranje, navedenim Planom je predviđeno osnivanje regionalnih centara za gospodarenje otpadom (osam regionalnih i pet županijskih centara) ili županijskih centara (po jedan centar u svakoj županiji). Za regionalni koncept su procijenjena sredstva u iznosu 350.000.000 EUR, a za županijski koncept 397.000.000 EUR. Određeno je da će se realnija procjena troškova napraviti nakon donošenja planova gospodarenja otpadom županija i Grada Zagreba, odnosno nakon što županije odaberu koncept gospodarenja otpadom i tehnologiju obrade otpada.

Planom gospodarenja otpadom utvrđen je rok uspostave regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom do konca 2011. te su planirane aktivnosti za izgradnju centara za gospodarenje otpadom.

Planirano je do konca 2007. donošenje Plana gospodarenja otpadom i županijskih planova gospodarenja otpadom i plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba s definiranom lokacijom centra za gospodarenje otpadom, do konca 2008. osnivanje društva za gospodarenje otpadom i obavljanje istražnih radova, do konca 2009. priprema projektne dokumentacije, ishođenje građevinske dozvole, raspisivanje natječaja za izbor partnera i ugovaranje, osnivanje društva za upravljanje centrom za gospodarenje otpadom, do konca 2010. postupak javne nabave za izvođenje radova, izvođenje prve faze, ugradnja opreme za obradu otpada te probni pogon, a do konca 2011. početak rada centra za gospodarenje otpadom.

U nastavku se daje grafički prikaz sustava gospodarenja komunalnim i neopasnim proizvodnim otpadom određen Planom gospodarenja otpadom.

Grafički prikaz broj 2

S aktivnostima na izgradnji centara za gospodarenje otpadom započelo se 2005. Izgradnja centara se financira iz proračuna Republike Hrvatske i proračuna Europske unije. Prema Pravilniku o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda, korisnici mogu ostvariti sredstva Fonda do 100,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti ulaganja ukoliko se radi o osiguravanju odgovarajuće razine pripremljenosti projekata, programa i aktivnosti koji se pripremaju za prijavu na financiranje ili sufinanciranje iz fondova Europske unije ili međunarodnih organizacija, financijskih

institucija i drugih pravnih osoba te pripremi projektne dokumentacije, programske dokumentacije i drugih pripremnih aktivnosti u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, u skladu sa strateškim i planskim dokumentima.

U okviru Operativnog programa zaštite okoliša za razdoblje 2007.-2013., do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, Fond je koristio sredstva pretprijetne pomoći IPA, a nakon pristupanja Europskoj uniji, odnosno od 1. srpnja 2013., navedeni program se provodi prema regulativama važećim za strukturne instrumente Europske unije te Fond koristi sredstva Kohezijskog fonda. Do konca 2013. je odobreno financiranje centra za gospodarenje otpadom Bikarac I. faza u Šibensko-kninskoj županiji putem ISPA programa te Marišćina u Primorsko-goranskoj županiji i Kaštijun u Istarskoj županiji putem IPA programa. Sve buduće centre za gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj je planirano uključiti u Operativni program Konkurentnost i kohezija u programskom razdoblju 2014.-2020.

Priprema centara za gospodarenje otpadom za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije je ugovorena za centar za gospodarenje otpadom Bikarac II. faza u Šibensko-kninskoj županiji, Biljane donje u Zadarskoj, Babina gora u Karlovačkoj, Lećevica u Splitsko-dalmatinskoj, Lučino razdolje u Dubrovačko-neretvanskoj, Jasenaš u Virovitičko-podravskoj, Antunovac u Osječko-baranjskoj, Stari Jankovci u Vukovarsko-srijemskoj, Vinogradine u Požeško-slavonskoj županiji te za regionalni centar za gospodarenje otpadom Piškornica za Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku i Varaždinsku županiju. Priprema obuhvaća istražne radove i izradu studijske dokumentacije kojom treba dokazati opravdanost izgradnje centra. Samo centri koji u studijskoj dokumentaciji dokažu opravdanost, pripremaju se za prijavu na sufinanciranje iz fondova Europske unije.

Izgradnja centara za gospodarenje otpadom je ugovorena za centre Marišćinu i Kaštijun u prosincu 2011.

Izvoditelji su odabrani na temelju provedenog otvorenog međunarodnog natječaja pod nadzorom Delegacije Europske unije u Republici Hrvatskoj, koja provodi stručni nadzor nad izgradnjom centara putem trgovačkih društava. Samostalna služba Fonda nadzire napredak projekta, obavlja kontrole i provjere te verificira isporuke i prihvatljivost izdataka u provedbi ugovora sufinanciranih iz fondova Europske unije.

Za osam županija (Zagrebačka, Karlovačka, Primorsko-goranska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska, Istarska i Dubrovačko-neretvanska) je predviđen županijski koncept gospodarenja otpadom, za četiri županije sjeverozapadne Hrvatske (Međimurska, Varaždinska, Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska) je predviđen regionalni centar za gospodarenje otpadom, za sedam županija Panonske Hrvatske (Sisačko-moslavačka, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska, Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska i Bjelovarsko-bilogorska) je u tijeku izrada studije za izradu prijedloga regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) Grad Zagreb i Ličko-senjska županija nemaju definiran koncept gospodarenja otpadom.

S obzirom da je izgradnja građevina za gospodarenje otpadom od interesa za Republiku Hrvatsku te da još uvijek nije određen način zbrinjavanja otpada s područja Grada Zagreba i Ličko-senjske županije, Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s Ministarstvom, žurno donijeti odluke o načinu zbrinjavanja otpada te poduzeti aktivnosti za realizaciju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

Uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom se ne ostvaruje u rokovima i u skladu s aktivnostima određenim Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, kojim je planirano započeti aktivnosti za izgradnju centara za gospodarenje otpadom u 2007., a županijske i regionalne centre za gospodarenje otpadom uspostaviti do konca 2011. Do konca 2013. veći broj županija, gradova i općina nije prostornim planovima odredio lokacije za

građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su dužne odrediti područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom do konca srpnja 2014. ili će ih donijeti Vlada Republike Hrvatske u roku tri mjeseca od proteka tog roka.

S obzirom da se radi o zahtjevnim projektima izgradnje centara za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacije i zatvaranja postojećih službenih odlagališta, te da su rokovi realizacije navedenih projekata do konca 2018., predlaže se poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centara za gospodarenje otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini, u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima.

Predlaže se aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centara za gospodarenje otpadom. Također, predlaže se ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom te poticati i povezivati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i izgradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom.

Smanjivanje rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta

Strateški cilj smanjivanja rizika od otpada putem sanacije i zatvaranja odlagališta je planirano ostvariti korištenjem postojećih energetskih i industrijskih kapaciteta za zbrinjavanje opasnog otpada. Posebne mjere su poticanje termičke obrade otpada u postojećim kapacitetima i druge prihvatljive metode i načini gospodarenja otpadom u odnosu na najbolje prakse zemalja Europske unije i svijeta te unaprjeđivanje gospodarenja opasnim otpadom.

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom je određeno da će Fond financirati projekte sanacije i zatvaranja postojećih odlagališta, a sredstva za provedbu projekata će se osigurati iz javnih izvora (državni proračun, proračuni jedinica lokalne i područne samouprave, sredstva komunalnih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, fondovi Europske unije, Fond, krediti Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvitak i Europske investicijske banke) te privatnih izvora (javno-privatna partnerstva, koncesije).

Također, Fond će sufinancirati sanaciju divljih odlagališta u jedinicama lokalne samouprave te sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom tzv. „crne točke“.

Sanaciju odlagališta od 2004. provodi Fond, u suradnji s Ministarstvom i jedinicama lokalne samouprave. Prema Strategiji, planirano je sanirati 187 službenih odlagališta do konca 2005., 100 službenih odlagališta do konca 2010., 50 službenih odlagališta do konca 2015. te 30 službenih odlagališta do konca 2020.

Prema podacima Fonda, na koncu 2013. Republika Hrvatska ima 301 službeno odlagalište, od čega je zatvoreno 165 odlagališta, a aktivno 136. S obzirom da je za sanaciju odlagališta potrebno dulje vremensko razdoblje, nastavljene su započete aktivnosti na sanaciji postojećih službenih neuređenih odlagališta. Planirano je da će se pojedina odlagališta nakon sanacije zatvoriti, dok će pojedina odlagališta nastaviti s radom do izgradnje regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, sva odlagališta u Republici Hrvatskoj bi trebala biti sanirana do 31. prosinca 2017. te je zabranjeno odlaganje otpada na neusklađenim odlagalištima nakon navedenog roka.

Prema podacima Fonda, do konca 2013. je sanirano 120 odlagališta (zatvoreno je 99 lokacija), za 44 odlagališta je sanacija u

tijeku, a za 137 u pripremi. Do konca 2013. Fond je zaključio ugovore s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave o sufinanciranju programa sanacija 299 odlagališta komunalnog otpada. Ugovori su zaključeni u ukupnoj vrijednosti 2.846.462.618,00 kn, od čega su korisnicima dodijeljena sredstva Fonda u iznosu 1.600.780.518,00 kn, a isplaćena u iznosu 610.948.611,00 kn. Fond sufinancira sanacije odlagališta na temelju odredbi Pravilnika o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda.

Osim Fonda, sanacije službenih odlagališta komunalnog otpada financiraju vlastitim sredstvima jedinice lokalne samouprave, županije, komunalna društva i drugi.

Prema podacima Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj Grada Zagreba, za sanaciju odlagališta Prudinec do konca 2013. utrošeno je 61.000.000 EUR, od čega 58.000.000 EUR iz zajma EBRD i 3.000.000 EUR sredstava Zagrebačkog holdinga, Podružnice ZGOS. Za Projekt građenja, održavanja i upravljanja postrojenjima na odlagalištu koji je u tijeku, do konca siječnja 2014. je utrošeno 30.876.646,50 kn sredstava Podružnice ZGOS. Grad Zagreb ne provodi aktivnosti sanacije i zatvaranja odlagališta na način predviđen Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj, s obzirom da do vremena obavljanja revizije nije ni započeo s aktivnostima izgradnje centra za gospodarenje otpadom koji bi trebao preuzeti sve poslove odlaganja i gospodarenja otpadom nakon zatvaranja odlagališta.

U tablici broj 2, daju se podaci o broju službenih odlagališta i utrošenim sredstvima za sanaciju, po županijama i izvorima sredstava, do konca 2013.

Tablica broj 2

**Broj službenih odlagališta i iznos utrošenih sredstva za sanaciju,
po županijama i izvorima sredstava, do konca 2013.**

Redni broj	Županija	Broj službenih odlagališta	Utrošena sredstva za sanaciju službenih odlagališta (u kn)			
			Fond	Vlastita sredstva jedinice lokalne samouprave	Drugi izvori	Ukupno (3+4+5)
	1	2	3	4	5	6
1.	Zagrebačka	12	28.897.144,00	31.368.786,00	1.329.517,00	61.595.447,00
2.	Krapinsko-zagorska	8	8.565.119,00	5.424.114,00	0,00	13.989.233,00
3.	Sisačko-moslavačka	11	59.179.110,00	30.610.789,00	0,00	89.789.899,00
4.	Karlovačka	8	15.720.826,00	3.821.153,00	0,00	19.541.979,00
5.	Varaždinska	9	26.959.785,00	7.451.018,00	2.394.639,00	36.805.442,00
6.	Koprivničko-križevačka	19	28.931.157,00	37.773.486,00	417.373,00	67.122.016,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska	11	22.755.521,00	6.110.194,00	2.309.721,00	31.175.436,00
8.	Primorsko-goranska	14	51.096.179,00	61.614.715,00	35.102.160,00	147.813.054,00
9.	Ličko-senjska	11	13.576.396,00	6.869.577,00	1.111.383,00	21.557.356,00
10.	Virovitičko-podravska	7	44.658.382,00	25.669.227,00	3.220.577,00	73.548.186,00
11.	Požeško-slavonska	4	4.499.736,00	175.618,00	5.153.273,00	9.828.627,00
12.	Brodsko-posavska	17	45.157.119,00	9.464.806,00	7.752.016,00	62.373.941,00
13.	Zadarska	18	47.083.658,00	24.091.760,00	0,00	71.175.418,00
14.	Osječko-baranjska	20	46.177.458,00	20.123.890,00	8.140.889,00	74.442.237,00
15.	Šibensko-kninska	9	6.621.889,00	3.675.352,00	0,00	10.297.241,00
16.	Vukovarsko-srijemska	14	28.501.116,00	5.080.140,00	0,00	33.581.256,00
17.	Splitsko-dalmatinska	18	50.909.364,00	6.473.024,00	3.171.815,00	60.554.203,00
18.	Istarska	12	34.426.102,00	56.589.661,00	18.148.379,00	109.164.142,00
19.	Dubrovačko-neretvanska	13	27.565.083,00	24.204.023,00	2.060.480,00	53.829.586,00
20.	Međimurska	18	19.667.467,00	33.166.963,00	0,00	52.834.430,00
Ukupno		253	610.948.611,00	399.758.296,00	90.312.222,00	1.101.019.129,00

Prikupljena sredstva za sanaciju odlagališta pojedine jedinice lokalne samouprave nisu utrošile namjenski nego za druge proračunske potrebe.

Državni ured za reviziju predlaže doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti na pripremi i provedbi sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja županijskih odnosno regionalnih centara za gospodarenje otpadom, do konca 2018.

Na području Grada Varaždina se nalazi privremeno odlagalište baliranog komunalnog otpada na površini 19,58 ha, gdje je uskladišteno 114 689 t baliranog neopasnog otpada. Na spomenutoj lokaciji se od ožujka 2005. komunalni otpad obrađuje, balira i skladišti.

Izvor: Tribina Geotehničkog fakulteta „Pravni aspekti zbrinjavanja varaždinskog otpada“, veljača 2011., Varaždin

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), problem trajnog zbrinjavanja baliranog otpada nije riješen. Fond se u srpnju 2014. očitovao da je načelno spreman i suglasan sufinancirati projekt zbrinjavanja ovog otpada do 60,0 % opravdanih troškova zbrinjavanja otpada, ukoliko se dokaže primjena prvenstva gospodarenja otpadom, pri čemu će se ostvariti najbolji ishod za okoliš.

Državni ured za reviziju predlaže da se uz maksimalni angažman svih relevantnih i stručnih institucija i tijela pronade rješenje za rješavanje problema baliranog komunalnog otpada, pri čemu je potrebno voditi računa o rizicima za okoliš, klimu i ljudsko zdravlje te troškovima zbrinjavanja.

Strategijom je procijenjeno da na području Republike Hrvatske postoji više od 3 000 ilegalnih odlagališta odnosno velik broj površina onečišćenih neodgovarajućim i nekontroliranim odlaganjem različitih vrsta otpada. Do konca 2013. Fond je sufinancirao 266 projekata sanacije divljih odlagališta, za koje su zaključeni ugovori s jedinicama lokalne samouprave i s dva nacionalna parka, koji obuhvaćaju više od 1 500 lokacija divljih odlagališta. Ugovori su zaključeni u ukupnoj vrijednosti 175.487.940,92 kn, od čega su korisnicima dodijeljena sredstva Fonda u iznosu 103.920.732,67 kn, a isplaćena u iznosu 68.002.519,68 kn. Osim Fonda, sanacije divljih odlagališta komunalnog otpada financiraju vlastitim sredstvima jedinice lokalne samouprave, županiji i komunalna društva. Do konca 2013. završena je sanacija 1 007 lokacija divljih odlagališta na temelju 207 zaključenih ugovora.

U svim županijama se provode čišćenja divljih odlagališta tijekom kojih se očiste gotovo sve lokacije, međutim, vrlo brzo se pojave nova divlja odlagališta ili na istim lokacijama nastaju nova. Većinu odloženog otpada čini građevinski i glomazni otpad.

Državni ured za reviziju predlaže jedinicama lokalne samouprave, u suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspeksijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta

na području, provoditi edukacije građana o štetnosti stvaranja divljih odlagališta za okoliš te poduzimati mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.

U tablici broj 3, daju se podaci o utrošenim sredstvima za sanaciju divljih odlagališta, po županijama, do konca 2013.

Tablica broj 3

Utrošena sredstva za sanaciju divljih odlagališta, po županijama, do konca 2013.
u kn

Redni broj	Županija	Utrošena sredstva
	1	2
1.	Zagrebačka	13.009.972,00
2.	Krapinsko-zagorska	4.674.314,00
3.	Sisačko-moslavačka	7.304.941,00
4.	Karlovačka	5.495.601,00
5.	Varaždinska	3.165.583,00
6.	Koprivničko-križevačka	3.177.947,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska	3.857.763,00
8.	Primorsko-goranska	18.530.629,00
9.	Ličko-senjska	3.345.189,00
10.	Virovitičko-podravsk	13.653.587,00
11.	Požeško-slavonska	2.500.444,00
12.	Brodsko-posavska	574.713,00
13.	Zadarska	25.479.754,00
14.	Osječko-baranjska	18.031.011,00
15.	Šibensko-kninska	4.359.289,00
16.	Vukovarsko-srijemska	14.960.536,00
17.	Splitsko-dalmatinska	9.713.646,00
18.	Istarska	6.396.995,00
19.	Dubrovačko-neretvanska	7.359.880,00
20.	Međimurska	17.498.200,00
21.	Grad Zagreb	47.635.415,00
	Ukupno	230.725.409,00

Strategijom i Planom gospodarenja otpadom su utvrđene lokacije visokog rizika nastale dugotrajnim neprimjerenim gospodarenjem proizvodnim (tehnološkim) otpadom kao ostataka prethodne industrijske aktivnosti, a svojim postojanjem predstavljaju opasnost za okoliš i ljudsko zdravlje. Određeno je da će Ministarstvo u suradnji s Fondom i jedinicama lokalne samouprave sanirati prioriternih devet lokacija visoko opterećenih otpadom tzv. „crnih točaka“ te četiri lokacije opasnog otpada.

Rok sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom predviđen Planom gospodarenja otpadom je konac 2011.

Strategijom je za sanaciju devet prioriternih lokacija iz sredstava Fonda predviđeno 162.000.000,00 kn, a obuhvaća izradu plana sanacije, mjera zaštite, istražne radove, odabir tehnološkog rješenja i izvođača te izvođenje radova sanacije, a preostala će se sredstva osigurati iz državnog proračuna, pretprijetnih fondova Europske unije, proračuna jedinica lokalne samouprave te od onečišćivača. Sanacija „crnih točaka“ sufinancira se sredstvima Fonda prema programu rada Fonda te posebnim

programima sanacije. Prema Pravilniku o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda, korisnici mogu ostvariti sredstva Fonda do 100,0 % opravdanih troškova ukupne vrijednosti ulaganja ukoliko se radi o sanaciji lokacija visoko opterećenim opasnim otpadom određenim strateškim ili planskim dokumentima Republike Hrvatske.

U tablici broj 4, daju se podaci o lokacijama visoko onečišćenim otpadom, statusu provedbe i isplaćenim sredstvima Fonda do konca 2013.

Tablica broj 4

Podaci o lokacijama visoko onečišćenim otpadom, statusu provedbe i isplaćenim sredstvima Fonda do konca 2013.

Redni broj	Lokacija visoko onečišćena otpadom	Status sanacije	Isplaćena sredstva Fonda (u kn)
	1	2	3
„Crne točke“			
1.	Zemljište bivše tvornice Koksar u Bakru	Sanacija završena 2010.	47.535.593,50
2.	Bazeni crvenog mulja i otpadne lužnate vode bivše tvornice glinice kod Obrovca	Sanacija u tijeku	137.950.079,83
3.	Odlagalište šljake u Kaštelanskom zaljevu	Sanacija u tijeku	1.917.865,00
4.	Odlagalište s većom količinom opasnog otpada Lemić brdo kod Karlovca	Sanacija u pripremi	1.094.621,49
5.	Sanacija tvornice Salonit i sanacija Mravinačke kave kod Splita	Sanacija završena u 2010.	121.383.951,67
6.	Jama Sovjak kod Rijeke	Sanacija nije započela	0,00
7.	Odlagalište šljake TE Plomin I	Sanacija završena u 2010.	0,00
8.	Odlagalište zauljenih muljeva u Botovu	Sanacija nije započela	0,00
9.	Odlagalište fosfogipsa tvornice Petrokemija u Kutini	Sanacija nije započela	0,00
Ukupno (1. – 9.)			309.882.111,49
Druge lokacije			
10.	Onečišćeno zemljište na području bivše tvornice elektrode i ferolegura u Šibeniku	Sanacija završena u 2013.	25.897.346,43
11.	Sanacija bivše tvornice Borovo u Vukovaru	Sanacija završena 2010.	3.335.203,00
12.	Sanacija mazuta u okviru bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu	Sanacija nije započela	0,00
13.	Sanacija katrana s plaže Salbunara na otoku Biševu	Sanacija završena u 2007.	103.500,00
Ukupno (10. – 13.)			29.336.049,43
Sveukupno			339.218.160,92

Utvrđeno je šest lokacija za koje više ne postoji odgovorna pravna osoba i koje je obvezna sanirati Republika Hrvatska, a to su zemljište bivše tvornice Koksar u Bakru, bazeni crvenog mulja i otpadne lužnate vode bivše tvornice glinice kod Obrovca, odlagalište šljake u Kaštelanskom zaljevu, odlagalište s većom količinom opasnog otpada Lemić brdo kod Karlovca, odlagalište azbesta tvornice Salonit i sanacija Mravinačke kave kod Splita te jama Sovjak kod Rijeke.

Također, predviđena je sanacija bivše tvornice Borovo u Vukovaru, sanacija katrana s plaže Salbunara na otoku Biševu te onečišćenog zemljišta na području bivše tvornice elektrode i ferolegura u Šibeniku. Za odlagalište zauljenih muljeva u Botovu, odlagalište šljake TE Plomin I, odlagalište fosfogipsa tvornice Petrokemija u Kutini te sanaciju mazuta u okviru bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu poznati su vlasnici odnosno korisnici i oni su odgovorni za sanaciju. Do konca 2013. završena je sanacija zemljišta bivše tvornice Koksar u Bakru, sanacija tvornice Salonit i Mravinačke kave kod Splita, odlagališta šljake TE Plomin I, onečišćenog zemljišta na području bivše tvornice elektrode i ferolegura u Šibeniku, sanacija bivše tvornice Borovo u Vukovaru te sanacija katrana s plaže Salbunara na otoku Biševu. Sanacije su provedene na temelju izrađenih programa sanacije za navedene lokacije. Za sanaciju bazena crvenog mulja i otpadne lužine bivše tvornice glinice u Obrovcu i sanaciju lokacije na kojoj se nalaze veće količine pepela i šljake u Kaštelanskom zaljevu je u tijeku postupak dopune programa sanacije i izrade projektne dokumentacije. Za sanaciju jame Sovjak kod Rijeke u pripremi je sufinanciranje iz fondova Europske unije.

<http://vijesti.hrt.hr>

Za sanaciju odlagališta zauljenih muljeva u Botovu (program sanacije je naručilo društvo Hrvatske željeznice u 2006., ali nije prihvaćen od Ministarstva, jer su zatraženi dodatni istražni radovi koji nisu provedeni), odlagališta fosfogipsa tvornice Petrokemija u Kutini te sanaciju mazuta u sastavu bivše tvornice vijaka TVIK u Kninu, a za koje su poznati vlasnici odnosno korisnici, nisu poduzete aktivnosti.

Sanacijom odlagališta Lemić brdo kod Karlovca, potrebno je zbrinuti oko 14 000 m³ opasnog otpada. U 2007. je izrađen program sanacije kojeg je prihvatilo Ministarstvo, a u 2011. ishoda je pravomoćna građevinska dozvola. Od 2007. do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.) kada je u izradi dokumentacija za prijavu za sufinanciranje iz fondova Europske unije, poduzeto je vrlo malo aktivnosti koje su se sporo provodile.

Sve sanacije su prema Planu gospodarenja otpadom trebale biti dovršene do konca 2011. Od ukupno planiranih devet prioriternih lokacija i četiri druge lokacije, do konca 2013. sanirano je šest lokacija, za dvije se radi dopuna programa sanacije, za četiri sanacija nije započela, a jedna lokacija je prijavljena na sufinanciranje iz fondova Europske unije. Navedene sanacije su Strategijom i Planom gospodarenja otpadom predviđene kao jedan od prioriteta u sustavu gospodarenju otpadom u Republici Hrvatskoj.

Državni ured za reviziju predlaže ubrzati provedbu sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom koje su određene kao prioriterni aktivnosti u sustavu gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i zdravlja ljudi, posebice za sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom koje je obvezna provesti Republika Hrvatska.

Uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom

Strategijom gospodarenja otpadom je razvitak informacijskog sustava određen kao jedan od uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Informatizaciju je planirano ostvariti osiguranjem potrebnih resursa za prikupljanje podataka i izvještavanje o otpadu, edukacijom i obrazovanjem onih koji moraju dostavljati podatke i koji ih prikupljaju, uspostavljanjem baza podataka određenih propisima, izvješćivanjem Europske unije, izgrađivanjem informacijskog sustava koji će osiguravati pouzdane i pravodobne podatke na temelju kojih će biti moguće redovito izvješćivanje o stanju na području otpada, razvitkom nacionalnog skupa pokazatelja za praćenje područja otpada te unaprjeđenjem kvalitete, kvantitete i usporedivosti podataka o otpadu.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav gospodarenja otpadom služi nadzoru provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. Informacijski sustav je sastavni dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji se vodi prema zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša. Nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima osiguravaju, pravodobno i bez naknade, podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava. Agencija je dužna pravodobno i cjelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav te na temelju prikupljenih podataka izraditi izvješće o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša. Ministarstvo nadzire vođenje informacijskog sustava.

Revizijom je utvrđeno da pojedine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dostavljaju Agenciji redovito izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom, pa Agencija ne raspolaže podacima za vođenje informacijskog sustava ili ne raspolaže pravodobno. Zbog navedenoga, podaci i informacije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini koji su dostavljeni Agenciji, a koje Agencija

koristi za izradu četverogodišnjeg izvješća o stanju okoliša nisu potpuni i kvalitetni, čime se onemogućava Agenciji pravilno i cjelovito prezentiranje donositeljima odluka i javnosti učinkovitost područne (regionalne) i lokalne samouprave u sustavu gospodarenja otpadom. Također, planove i izvješća o gospodarenju otpadom Agencija objavljuje na svojim mrežnim stranicama koje su dostupne javnosti. S obzirom da većina jedinica ne dostavlja izvješća, ona nisu obuhvaćena ni objavljena u izvješću Agencije te izvješće Agencije o provedbi planova gospodarenja otpadom na lokalnoj i regionalnoj razini ne odražava pravo stanje gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Državni ured za reviziju predlaže nadležnim tijelima županija, gradova i općina pravodobno osiguravati podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava, kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Također, predlaže uspostaviti kvalitetniju suradnju Ministarstva, Agencije i nadležnih tijela županija, gradova i općina, kako bi navedene jedinice dostavljale pravodobno podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava te kako bi informacijski sustav bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

Prema Pravilniku o registru onečišćavanja okoliša, obveznici prijave podataka u Registar onečišćavanja okoliša su proizvođači, skupljači i oporabitelji otpada. U navedeni Registar obveznici prijavljuju podatke putem korisničkog imena i lozinke. Kod ispunjavanja obrazaca, obveznici trebaju voditi računa o kvaliteti prikazanih podataka, posebice u pogledu potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti. Nadležno tijelo u županiji u suradnji s nadležnom inspekcijom, obvezno je procijeniti kvalitetu dostavljenih podataka.

Agencija koordinira rad na osiguranju i kontroli kvalitete podataka putem Priručnika za vođenje Registra onečišćavanja okoliša koji sadrži upute za rad i postupke za osiguranje kvalitete podataka.

Na svojim mrežnim stranicama, Agencija je objavila upute za popunjavanje obrazaca te je županijama uputila smjernice u svrhu provjere i ispravka prijavljenih podataka obveznika. Agencija provodi kontrole nakon prethodne kontrole županija, u smislu pravilnosti popunjavanja obrazaca, dupliranja prijave, upisivanja netočnih količina otpada, dostavljanja nepotpunih obrazaca i pogrešno utvrđenog statusa otpada.

Revizijom je utvrđeno da obveznici započinju unos podataka u Registar za prethodnu godinu u drugoj polovici siječnja slijedeće godine za što imaju rok do 1. ožujka. Županija ima rok do 15. lipnja za provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti dostavljenih podataka. U navedenom roku županija mora provjeriti podatke dostavljene od velikog broja obveznika. Županija kontaktira obveznike usmeno, pisano ili elektronskim putem te obavještava o obvezi dostave podataka i upozorava na pogreške i poziva da isprave. Pojedini obveznici dostavljaju podatke u papirnatom obliku zbog nesnalaženja u korištenju aplikacije za unos u Registar, a zaposlenici županije upisuju podatke u registar, pojedini dostavljaju podatke, iako više nisu obveznici, jer su prestali s radom, pojedini ne dostavljaju podatke ni nakon pisanih i usmenih zamolbi. Navedene poslove kontrole i verifikacije podataka u županijskim uredima obavljaju jedan do dva zaposlenika. Nakon što u Registru stave oznaku da su podaci određenog korisnika verificirani, korisnički račun se zaključava, podaci se smatraju vjerodostojnim te ih Agencija može koristiti.

Državni ured za reviziju predlaže županijama, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.

Revizijom je utvrđeno da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave većinom ne raspolažu cjelovitim podacima o praćenju provedbe svih aktivnosti na njenom području u sustavu gospodarenja otpadom. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, informacijski sustav mora sadržavati podatke iz objedinjenih izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi planova gospodarenja otpadom, lokacijama odbačenog otpada, provedenim izobrazno-informativnim aktivnostima, količinama, vrstama i tokovima otpada iz očevidnika o nastanku i tijeku otpada, izdanim dozvolama i potvrđama za postupke gospodarenja otpadom, građevinama za gospodarenje otpadom te druge podatke. Zbog navedenoga, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave su obvezne prikupljati sve podatke važne za sustav gospodarenja na njenom području, voditi evidencije o provedenim aktivnostima te podatke dostavljati Agenciji.

Državni ured za reviziju predlaže županijama, gradovima i općinama voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, posebice podatke koji se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centara za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i izgradnju reciklažnih dvorišta.

Nadalje, skreće se pozornost gradovima i općinama na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.

Edukacija o gospodarenju otpadom

Strateški cilj edukacije upravnih struktura, stručnjaka i javnosti o gospodarenju otpadom, planirano je ostvariti putem razvoja sustava odgoja i obrazovanja, informiranja i komunikacije o otpadu prikladnim programima u školskom i izvanškolskom području, medijima i stručnim radionicama, razradi programa i metoda za edukaciju.

Planirano je kontinuirano provođenje i ukazivanje na probleme vezane uz otpad i promicanje pravilnog postupanja s otpadom, pozitivnog pristupa i pronalaženje sporazuma za rješavanje problema otpada. Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području, između ostalog, osigurati godišnje provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti. Posebice bi trebala održavati javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. Također je dužna uspostaviti i ažurno održavati svoju mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području.

Većina jedinica lokalne samouprave provodi edukacije stanovništva o obvezi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave na različite načine i to putem mrežne stranice jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, komunalnih društava i koncesionara, obavijesti lokalnog radija, televizije i tiska, letaka, plakata, oglasnih ploča i mjesnih zborova građana. Edukacija se provodi i u školama, vrtićima i javnim prostorima, a provode ju komunalna društva, jedinice lokalne samouprave i udruge koje se bave zaštitom okoliša. Posebnu pažnju bi trebalo posvetiti informiranju javnosti u seoskim sredinama gdje većinom prevladava stanovništvo starije životne dobi te educirati stanovništvo u svrhu izbjegavanja spaljivanja otpada u nekontroliranim uvjetima ili odlaganja otpada u prirodi, čime se povećava broj divljih odlagališta.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Predlaže sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom gradova i općina.

Nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

Nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom obavlja Ministarstvo. Strategijom i odredbama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i prirode propisano je da Ministarstvo nadzire provedbu Strategije i Plana gospodarenja otpadom. Prema odredbama Zakona o otpadu, Ministarstvo je bilo obvezno jednom godišnje, do 30. lipnja tekuće za prethodnu godinu, podnositi Vladi Republike Hrvatske izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom.

Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom je propisano da Ministarstvo obvezno podnosi Vladi Republike Hrvatske trogodišnje izvješće o izvršenju utvrđenih obveza, ostvarenja ciljeva i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom. Također je propisano da će Vlada Republike Hrvatske donijeti Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. do 31. prosinca 2013.

Revizijom je utvrđeno da do konca 2013. odnosno do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), Ministarstvo nije podnijelo Vladi Republike Hrvatske nijedno izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana gospodarenja otpadom koje je prema odredbama Zakona o otpadu bilo obvezno podnositi jednom godišnje, do 30. lipnja tekuće za prethodnu godinu. Također, do vremena obavljanja revizije (lipanj 2014.), Ministarstvo nije donijelo Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015., koje je prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom trebalo donijeti do 31. prosinca 2013.

Državni ured za reviziju predlaže podnositi izvješća Vladi Republike Hrvatske o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera određenih Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u roku propisanom odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Nadzor nad provedbom planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave obavlja Ministarstvo. Prema odredbama Zakonu o otpadu, nadležni uredi županija odnosno Grada Zagreba su bili obvezni jednom godišnje, do 31. svibnja tekuće za prethodnu godinu, a gradonačelnici i općinski načelnici do 30. travnja tekuće za prethodnu godinu, županijskoj skupštini odnosno gradskoj skupštini Grada Zagreba te gradskom odnosno općinskom vijeću, podnositi izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom, posebice o provedbi obveza i učinkovitosti poduzetih mjera. Usvojena izvješća nadležni uredi su bili obvezni dostavljati Ministarstvu i Agenciji.

Revizijom je utvrđeno da su od 2007. do konca 2013. izvješća o provedbi planova gospodarenja otpadom županije, gradovi i općine donosili na različite načine. Pojedine županije, gradovi i općine su donijele navedena izvješća za sve godine, pojedine za određene godine, a pojedine u izvješćima za jednu godinu obuhvaćaju nekoliko prethodnih

godina ili određeno razdoblje. Izvješća sadrže opisno provedene mjere gospodarenja otpadom, bez financijskih i količinskih pokazatelja, odnosno bez iskazane količine nabavljene opreme prema vrsti, bez iznosa troškova gospodarenja otpadom te bez izvora financiranja. Zbog navedenog je onemogućena usporedba količina i troškova gospodarenja otpadom u odnosu na planirane količine i troškove. Većina gradova i općina te manji broj županija nije dostavljao izvješća o izvršenju planova gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji, niti su ih dostavljali u roku.

Prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu. Jedinica područne (regionalne) samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj Ministarstvu i Agenciji do 31. svibnja tekuće za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama. Agencija objavljuje jednom godišnje objedinjena izvješća na svojim mrežnim stranicama. Navedenim Zakonom su za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave propisane novčane kazne ukoliko ne dostave navedena izvješća.

Državni ured za reviziju predlaže gradovima i općinama sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih županiji u propisanom roku i objavljuvati u svom službenom glasilu. Također predlaže županijama, Ministarstvu i Agenciji dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom u propisanom roku te ih objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.

Predlaže se u godišnjim izvješćima o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s planiranim aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju. Posebice predlaže u godišnjim izvješćima o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška te izvore financiranja.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA OTPADOM

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. Ciljevi revizije bili su: ocijeniti provedbu Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, ocijeniti uspostavu sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada, ocijeniti aktivnosti vezane uz razvitak infrastrukture za izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, ocijeniti provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta, ocijeniti informacijski sustav gospodarenja otpadom te ocijeniti nadzor nad provedbom Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj i planova gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Na temelju provedenih postupaka i utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije, Državni ured za reviziju je ocijenio da gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nije dovoljno učinkovito. Ministarstvu, Fondu, Agenciji te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave su dane preporuke s ciljem povećanja učinkovitosti gospodarenja otpadom.

U Istarskoj, Međimurskoj i Primorsko-goranskoj županiji provedene su značajne aktivnosti na uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u dijelu koji se odnosi na izgradnju centara za gospodarenje

otpadom, odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, naplatu komunalnih usluga prema količini preuzetog otpada, edukaciju te provedbu sanacije odlagališta

Državni ured za reviziju je predložio Ministarstvu, Fondu i Agenciji:

- Provoditi aktivnosti radi uspostave cjelovitog sustava odvojenog prikupljanja otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom čime bi se povećale količine odvojeno prikupljenog, recikliranog i obrađenog komunalnog otpada. (Ministarstvo, Fond i Agencija)
- Poduzeti aktivnosti kako bi se smanjile količine odloženog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima, a time i ostvarili ciljevi određeni Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i međunarodnim obvezama te poštivali propisani rokovi. (Ministarstvo, Fond i Agencija)
- Ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom te poticati i povezivati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i izgradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom. (Ministarstvo i Fond)
- S obzirom da je Strategijom i Planom gospodarenja otpadom te planovima gospodarenja otpadom županija, gradova i općina predviđeno uspostavljanje regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, predlaže se utvrditi prioritete i rizike i u skladu s tim, realno planirati rokove za pojedine faze izgradnje centara za gospodarenje otpadom te poduzeti radnje za djelotvornije i učinkovitije djelovanje svih sudionika sustava gospodarenja otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini. (Ministarstvo i Fond)

- S obzirom da priprema i izrada potrebnih studija, provedba postupaka javne nabave i sam postupak sanacije i zatvaranja odlagališta, zahtijeva dulje vremensko razdoblje, postoji rizik završetka poslova zatvaranja odlagališta u propisanom roku (do konca 2017.), te je potrebno poduzimati aktivnosti za smanjenje broja odlagališta, u skladu s rokovima koji su predviđeni Planom gospodarenja otpadom i propisani odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Potrebno je poduzeti sve aktivnosti za provedbu sanacija i zatvaranja odlagališta do vremena izgradnje i otvaranja centara za gospodarenje otpadom. (Ministarstvo i Fond)
 - Ubrzati provedbu sanacije lokacija visoko onečišćenih otpadom, koje su određene kao prioritetne aktivnosti u sustavu gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i zdravlja ljudi, posebice za sanaciju lokacija visoko onečišćenih otpadom koje je obvezna provesti Republika Hrvatska. (Ministarstvo i Fond)
 - Uspostaviti kvalitetniju suradnju s nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kako bi one mogle pravodobno dostavljati podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava te kako bi informacijski sustav bio u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. (Ministarstvo i Agencija)
 - U suradnji sa županijama, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama. (Ministarstvo i Agencija)
 - Podnositi izvješća Vladi Republike Hrvatske o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera određenih Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj u roku propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. (Ministarstvo i Agencija)
- Državni ured za reviziju je predložio jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave:**
- Donijeti plan gospodarenja otpadom za razdoblje šest godina sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, te na prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva, odnosno na prijedlog plana gospodarenja otpadom u jedinicama lokalne samouprave prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Objaviti plan gospodarenja otpadom u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, a nacrt plana učiniti dostupnim javnosti za iznošenje primjedbi, prijedloga i mišljenja. Gradovi i općine koje su donijele plan gospodarenja otpadom sastavljen na temelju Zakona o otpadu, trebaju uskladiti plan s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
 - Poduzimati mjere kako bi skupljanjem i odvozom komunalnog otpada na području gradova i općina bila obuhvaćena sva naselja i svi korisnici usluga skupljanja i odvoza komunalnog otpada.
 - Obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada povjeriti u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- Izgradnju reciklažnih dvorišta za gospodarenje komunalnim i građevinskim otpadom uvrstiti kao prioritetne projekte u programe izgradnje komunalne infrastrukture te osigurati funkcioniranje barem jednog reciklažnog dvorišta u svakoj gradskoj četvrti. Potrebno je osigurati prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta na način koji omogućava pristupačno korištenje svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta.
- Poduzeti aktivnosti za odvojeno prikupljanje zelenog otpada s javnih površina i biootpada iz domaćinstava te izgradnju kompostana u cilju smanjivanja količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta. Koordinirati aktivnosti tijela u postupku kompostiranja biootpada, odnosno usporedno razvijati sustav skupljanja komunalnog biootpada i osiguranje infrastrukture za kompostiranje, u svrhu učinkovitog trošenja sredstava.
- Poduzeti aktivnosti za smanjenje količine odloženog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada na odlagalištima u županijama i Gradu Zagrebu, čime bi se smanjila količina otpada na području Republike Hrvatske i time pridonijelo ostvarenju ciljeva određenih Strategijom i Planom gospodarenja otpadom, a Republika Hrvatska ispunila međunarodne obveze i postupala u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- S obzirom da su izgradnja centara za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica te sanacija i zatvaranje postojećih službenih odlagališta zahtjevni projekti, a rok njihove realizacije je konac 2018., potrebno je poduzimati radnje za rješavanje i usklađivanje aktivnosti svih subjekata uključenih u izgradnju centara za gospodarenje otpadom na državnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini, u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u ugovorenim rokovima. Potrebno je aktivnije uključivanje jedinica lokalne samouprave u planiranje i provedbu svih radnji potrebnih za realizaciju projekata izgradnje centara za gospodarenje otpadom. Također, potrebno je ubrzati aktivnosti pri određivanju područja za izgradnju građevina za gospodarenje otpadom te poticati i povezivati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zajedničkog planiranja i izgradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom.
- Doznačena sredstva za sanaciju odlagališta trošiti za predviđene namjene te poduzimati aktivnosti na pripremi i provedbi sanacije odlagališta i njihova zatvaranja do izgradnje i otvaranja županijskih odnosno regionalnih centara za gospodarenje otpadom do konca 2018.
- S obzirom da priprema i izrada potrebnih studija, provedba postupaka javne nabave i postupak sanacije i zatvaranja odlagališta, zahtijeva dulje vremensko razdoblje, postoji rizik završetka poslova zatvaranja odlagališta u propisanom roku, predlaže se poduzimati aktivnosti za smanjenje broja odlagališta u skladu s rokovima predviđenim Planom gospodarenja otpadom te rokovima propisanim odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- U suradnji s tijelima nadležnim za upravni i inspekcijski nadzor, uspostaviti učinkovit nadzor kako bi se izbjeglo stvaranje novih divljih odlagališta na području gradova i općina, provoditi edukacije građana o štetnosti stvaranja divljih odlagališta za okoliš te poduzimati mjere za sanaciju postojećih divljih odlagališta.
- Pravodobno osiguravati podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava kako bi prikupljeni, objedinjeni i obrađeni podaci u okviru informacijskog sustava Agencije bili u funkciji nadzora provedbe i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj. Potrebno je uspostaviti kvalitetniju suradnju s Ministarstvom i Agencijom te dostavljati pravodobno podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke potrebne za vođenje informacijskog sustava.
- Županije trebaju, u suradnji s Agencijom, poduzeti mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti podataka koji se prijavljuju u Registar onečišćavanja okoliša, kako bi se postigla učinkovitija kontrola sustava gospodarenja otpadom na svim razinama.
- Voditi cjelovite podatke o provedenim aktivnostima na svom području vezanim uz sustav gospodarenja otpadom, posebice podatke koji se odnose na službena odlagališta komunalnog otpada, divlja odlagališta, izgradnju centara za gospodarenje otpadom s pretovarnim stanicama i na izgradnju reciklažnih dvorišta. Skreće se pozornost gradovima i općinama na važnost praćenja aktivnosti vezanih uz gospodarenje otpadom na svom području, kako bi se mogle pravodobno prijaviti Fondu za sufinanciranje sanacije odlagališta i izgradnje građevina za gospodarenje otpadom te za sufinanciranje nabave komunalne opreme, komunalnih vozila i izgradnju reciklažnih dvorišta.
- Provoditi godišnje izobrazno-informativne aktivnosti te uspostaviti i ažurno održavati mrežnu stranicu s informacijama o gospodarenju otpadom na svom području. Potrebno je sastavljati izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti kao sastavnog dijela godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom.
- Sastavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom, dostavljati ih županijama u propisanom roku te objavljivati u svom službenom glasilu. Također, županijama dostavljati godišnja izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi plana gospodarenja otpadom Ministarstvu i Agenciji u propisanom roku te ga objaviti u svom službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama.
- U godišnjem izvješću o provedbi plana gospodarenja otpadom navesti aktivnosti i podatke koji će biti usporedivi s aktivnostima i podacima utvrđenim planom gospodarenja otpadom gradova i općina te navesti količinu nabavljene opreme, troškove gospodarenja otpadom prema vrsti troška i izvore financiranja, u svrhu učinkovitog praćenja aktivnosti provedenih u određenom razdoblju.

- Skreće se pozornost da, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom, odnosno više jedinica lokalne samouprave može sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više obveza utvrđenih Zakonom, a koje se odnose na osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike te krupnog (glomaznog) otpada, sprječavanje odbacivanja otpada na način koji nije u skladu sa Zakonom te uklanjanje tako odbačenog otpada, provedbu Plana, donošenje i provedbu

plana gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave, provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala učinkovitost gospodarenja otpadom odnosno smanjila količina otpada na području županija, kao i na području Republike Hrvatske u cjelini, čime bi se ispunile međunarodne obveze te uspostavio kvalitetan i sveobuhvatan sustav gospodarenja otpadom.

U prilogu 2 daju se pojedinačna izvješća o obavljenim revizijama učinkovitosti gospodarenja otpadom (22 izvješća).

Prilog 1 Zakoni i drugi propisi koji uređuju sustav gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj

- **Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske** (Narodne novine 30/09)
- **Nacionalna strategija zaštite okoliša** (Narodne novine 46/02)
- **Nacionalni plan djelovanja za okoliš** (Narodne novine 46/02)
- **Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske** (Narodne novine 130/05)
- **Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine** (Narodne novine 85/07, 126/10 i 31/11)
- **Direktiva Vijeća o odlaganju otpada** (Directive 1999/31/EC on the landfill of waste), od 26. travnja 1999.
- **Odluka Vijeća o principima, prioritetima i uvjetima europskog partnerstva s Republikom Hrvatskom** (2004/648/EC), od 13. rujna 2004.
- **Okvirna direktiva Vijeća o otpadu** (Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council on waste and repealing certain Directives), od 19. studenoga 2008.
- **Ugovor država članica i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji** (Narodne novine – Međunarodni ugovori 2/12)
- **Zakon o otpadu** (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09)
- **Zakon o održivom gospodarenju otpadom** (Narodne novine 94/13)
- **Zakon o zaštiti okoliša** (Narodne novine 80/13)
- **Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi** (Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13-pročišćeni tekst)
- **Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj** (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13)
- **Zakon o komunalnom gospodarstvu** (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11 i 144/12)
- **Zakon o područjima posebne državne skrbi** (Narodne novine 86/08, 57/11 i 51/13)
- **Zakon o brdsko-planinskim područjima** (Narodne novine 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 83/08 i 148/13)
- **Zakon o Gradu Zagrebu** (Narodne novine 62/01, 125/08, 36/09)
- **Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost** (Narodne novine 107/03 i 144/12)
- **Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i prirode** (Narodne novine 10/14)
- **Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša** (Narodne novine 68/08)
- **Pravilnik o gospodarenju otpadom** (Narodne novine 23/14 i 51/14)
- **Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša** (Narodne novine 35/08)
- **Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada** (Narodne novine 117/07, 111/11, 17/13 i 62/13)
- **Pravilnik o postupku objavljivanja natječaja i o odlučivanju o odabiru korisnika sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost** (Narodne novine 153/11)
- **Pravilnik o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda** (Narodne novine 18/09, 42/12 i 73/13)
- **Naputak o načinu izračuna naknade gospodarenja komunalnim otpadom** (Narodne novine 129/11 i 137/11)
- **Smjernice Priprema plana gospodarenja otpadom: metodološke upute** (Preparing a Waste Management Plan: A methodological guidance note), 2003.
- odluke predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave